

Sak til Produktstyret for Helsenorge

Sakens tittel:	Målbilde og veikart for Helsenorge og konsekvens for drifts- og forvaltningskostnader
Saks ID	7 – 33/22
Dato for møte:	18.02.22
Ansvarlig:	Nina Linn Ulstein

Sakstype	Skal saken skjermes for innsyn?
☐ Beslutningssak	☐ Nei, hovedregelen er åpenhet
☐ Diskusjonssak	☐ Ja, innsyn er forbeholdt ledergruppen
☐ Orienteringssak	

Bakgrunn

Vekst i kostnader til forvaltning og drift som konsekvens av investeringsbeslutninger og tiltak i nasjonal e-helseportefølje skal synliggjøres og behandles i styringsmodellen for e-helse.

Sekretariatet for NUIT fremmet ønske om å få en sak om veikartet for Helsenorge og konsekvens for drift- og forvaltningskostnader til NUIT-møte 17. februar. Vi informerte i saken til NUIT, at samme sak ville drøftes i Produktstyret for Helsenorge den 18. februar med muntlig orientering om behandlingen i NUIT dagen før. Denne typen sak bør ordinært behandles i produktstyret før den går til NUIT. Grunnet TBU behandling og frister så ble det denne rekkefølgen denne gangen.

Helsenorge utvikles gjennom en rekke tiltak og prosjekter på oppdrag fra aktørene i sektoren. Mange av tiltakene meldes inn av aktørene til NUITs portefølje. I tillegg kommer tiltak som bestilles direkte fra aktørene til Norsk helsenett. Eksempler på direkte bestillinger i 2019-2021 er koronatiltak på oppdrag fra Direktoratet for e-helse, Helsedirektoratet og FHI. Tiltak som behandles i NUIT innebærer ofte utvikling i flere løsninger, som eksempel tiltak i Program for digital samhandling eller digitale behandlings- og egenbehandlingsplaner.

Formål med å løfte saken i Produktstyret, er å drøfte samlet aktivitetsnivå og konsekvens for kostnader til drift og forvaltning i produktstyret, samt å gi en muntlig orientering om behandlingen i NUIT dagen før.

Problemstilling

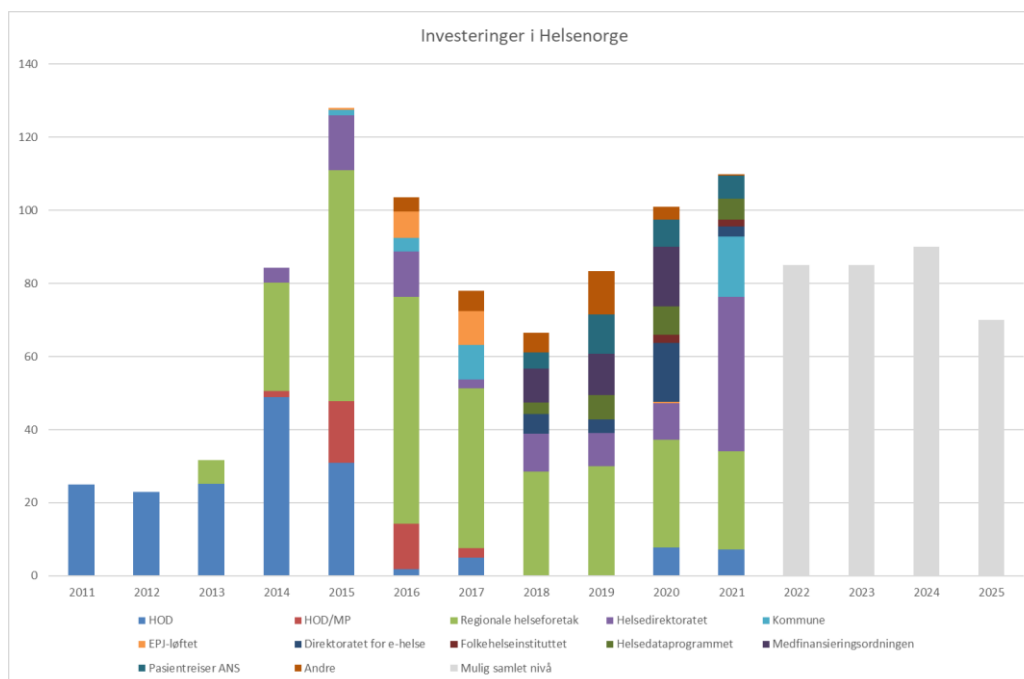
Helsenorge utvikles i tråd med nasjonale rammer og føringer

Produktstyret for Helsenorge har med bakgrunn i nasjonale føringer, behov og prioriteringer, etablert en strategi med mål bilde og veikart for Helsenorge (ref sak 5-29/21 i Produktstyret for Helsenorge). Hovedelementene i denne er gjengitt i siste del av denne saken (Vedlegg).

I tillegg har Direktoratet for e-helse i konsultasjon med sektoren utviklet *Prinsipper for kobling mellom Helsenorge og løsninger i markedet, og Veikart for utvikling og innføring av nasjonale e-hesløløsninger i helse- og omsorgssektoren*. I desember 2021 besluttet Stortinget endringer i *Pasientjournalloven med påfølgende endring i forskrift*. For Helsenorge stiller forskriften krav til at NHN skal gjøre løsningen tilgjengelig, krav til bruk i spesialisthelsetjenesten og krav til betaling. Produktstyret har i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet invitert Direktoratet for e-helse, til produktstyremøte 18.02 for å informere om endringene i lov og forskrift. NHN vurderer at mål bilde for Helsenorge er i tråd med de oppdaterte føringene.

De enkelte tiltakene bestilles og finansieres av ulike aktører i sektoren. Det gjør at produktplanen for Helsenorge er dynamisk og reflekterer løpende prioriteringer i sektoren. Figur 1 viser investeringer sektoren har gjort i Helsenorge fra løsningen ble etablert og fram til i dag, samt indikasjon på mulig framtidig investeringsnivå.

Oppdragene og prosjektene som er gjennomført har til sammen utviklet de kapabilitetene Helsenorge har i dag. Helsenorge har nå 5 millioner innbyggere som brukere, og rundt 300-400.000 besøk hver dag. Bruken av tjenestene øker. Det gjelder både midlertidig økt bruk relatert til koronapandemien, men også økt bruk av mer permanente digitale tjenester mellom helseforvaltningen, helsetjenestene og innbyggere.

Figur 1 Investeringer i Helsenorge fra 2011-2021 og mulig investeringsnivå neste 4 år i mkr

Mulig investeringsnivå neste 4 år forutsetter at sektoren viderefører arbeid med å realisere gjenstående kapabiliteter i målbilde og veikart (se vedlegg 1). Forventet omfang er ikke detaljestimert og vil avhenge av bestillinger fra sektoren. Det ventes noe lavere nivå i 2022 sammenlignet med 2020 og 2021, som er preget av ekstra tiltak relatert til koronapandemien. Tilpasninger for felles kommunal journal kan mulig gi økt aktivitet i 2024.

Hvordan behandles produktplan for Helsenorge?

Målbilde og veikart gir en oversikt over pågående aktiviteter, status og planer fremover, og er et beslutningsunderlag for prioritering og finansiering av e-helsetiltak i årene som kommer.

Sektoren, gjennom Produktstyret for Helsenorge bidrar til å styre utviklingen ved å tilslutte endringer i den rullerende produktplanen for Helsenorge. Denne beskriver alle pågående aktiviteter og nye aktiviteter som igangsettes. Ved behov for avklaring på om en mulig ny aktivitet er innenfor målbildet eller ikke, løftes dette til drøfting i produktstyret. Eksempelvis har spørsmål om det skal være digitale tjenester for barn/unge på Helsenorge og Helsenorge-appen vært behandlet spesielt.

Forventet investeringsnivå og konsekvens for drift og forvaltningskostnad

Basert på pågående aktiviteter og erfaringer fra foregående år, forventes en samlet investering i Helsenorge på 80-100 millioner i 2022. Investeringene ventes å gi en konsekvens for drift og forvaltningskostnader på ca. 20% av investert nivå.

Helhetlig estimat for drift- og forvaltningskostnader for Helsenorge i 2023 vil bli lagt fram og drøftet i TBU i mars. Denne saken omhandler kun drift og forvaltningskostnad som konsekvens av nyutvikling i tråd med målbildet.

Hvordan vil en økning i kostnader til drift og forvaltning fordeles?

Målbildet for Helsenorge beskriver hvilke kapabiliteter løsningen skal støtte. Endringene som gjøres i 2022 vil bidra til å realisere ulike deler av målbildet. Både innbygger og aktører i sektoren vil ha nytte av endringene.

Forskrift 1. juli 2015 nr. 853 om standarder og nasjonale e-helseløsninger fastsetter plikt til betaling for drift og forvaltning av nasjonale e-helseløsninger, herunder Helsenorge. Kommuner og regionale helseforetak er i statsbudsjettet for 2022 kompensert for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene.

Vekst i kostnader for drift og forvaltning som følge av investeringer skal synliggjøres og behandles i den nasjonale styringsmodellen for e-helse. I tillegg skal en eventuell økning for kommunene drøftes i konsultasjonsordningen med KS. Kommunenes andel av kostnadsveksten skal ta utgangspunkt i en vurdering av nytten for den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Fordeling framover vil avhenge av videre behandling.

Investeringer på Helsenorge som kommer alle aktører til gode, vil som hovedregel være en del av drift- og forvaltningskostnader som inngår i ny finansieringsmodell; dvs. de skal legges frem for TBU og ev. reguleres i forskriftsendringer.

NHN vil stille krav om at den som bestiller nye tjenester og ny funksjonalitet må ta ansvar for drift og forvaltningskostnader som følger av disse, dersom det er utenfor de drift og forvaltningskostnader som dekkes av forskrift.

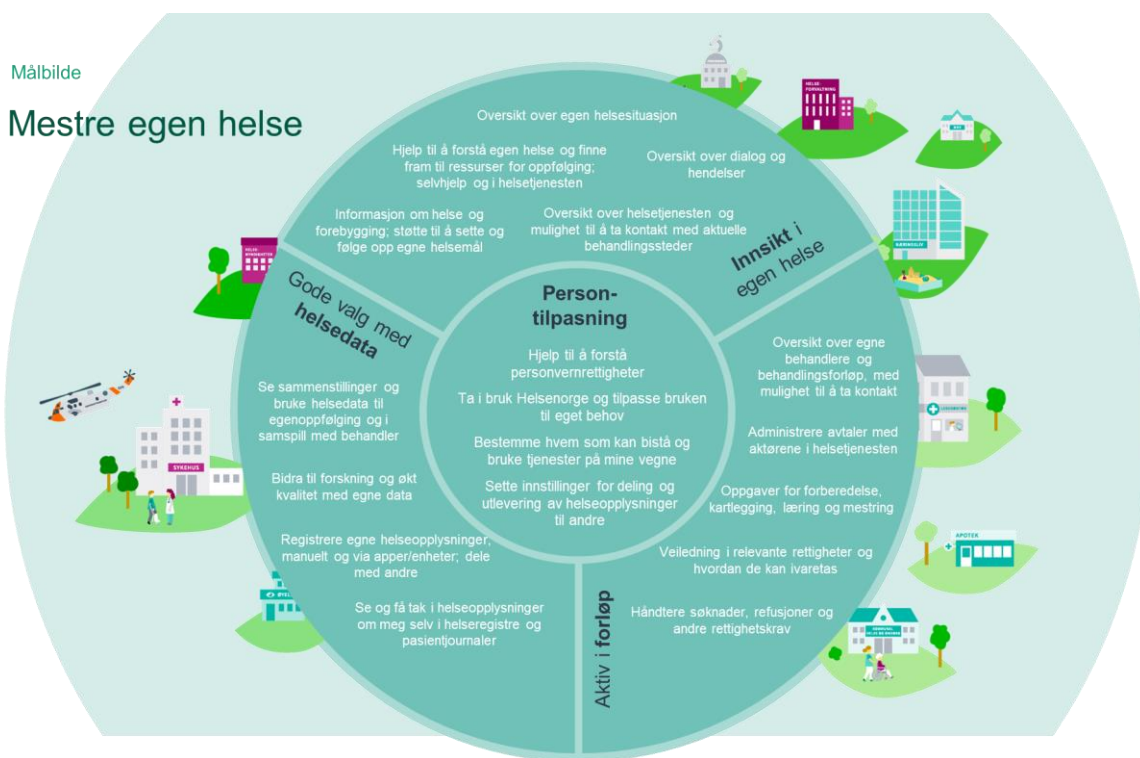
Anbefaling med begrunnelse

Produktstyret anbefaler for 2022 et samlet aktivitetsnivå for Helsenorge på nivå med tidligere år (forventet 80-100 mkr), med en forventet årlig økning i kostnader for drift og forvaltning på rundt 20% av investeringen.

Vedlegg: Målbilde og veikart for Helsenorge¹

Dette kapittelet inneholder utdrag fra målbilde og veikart for helsenorge som produktstyret besluttet våren 2021 (ref sak 5-29/21 i Produktstyret for Helsenorge).

Helsenorge skal bidra til at innbyggere får en bedre mulighet til å mestre egen helse, at helse og omsorgssektoren kan øke kvaliteten i behandling og tjenester, at helseinnovatører får en enklere vei fra idé til virkelighet, og at samfunnet får en bærekraftig helsesektor. Figur 2 viser kapabiliteter i målbildet sett fra et innbyggerperspektiv. Helsenorge har noe funksjonalitet innen alle områdene av målbildet i dag, men på flere områder er det bare deler av behovene som er dekket

Figur 2 Målbilde for Helsenorge sett fra et innbyggerperspektiv beskriver hvilke muligheter innbygger skal ha på Helsenorge som digitalt nav

De fire satsingsområdene som skal prioriteres framover er:

1. Helhetlig helsetilbud - Aktører tar i bruk Helsenorge slik at innbygger får tilgang på offentlige og nasjonale e-helsetjenester uavhengig av geografi og behandler
2. Fremme innovasjon - Tilrettelegge for at flere kan bidra i utviklingen av digitale helsetilbud. Tilgjengelig og attraktivt for helseaktører, -sektor og -næring.

¹ Produktstrategi finnes her: https://www.nhn.no/nasjonale-e-helselosninger/helsenorge/produktstyret-helsenorge/Helsenorge_produktstrategi_2021-2026_v1_0.pdf

3. Helsenorge for alle - Tilpasset tilbud avhengig av evne. Spesielt fokus på løsninger for innbygger og pårørende for gruppene barn og unge, alvorlig psykisk syke, skrøpelige eldre og personer med flere kroniske lidelser.
4. Rikt helsetilbud på en robust og åpen plattform - Måltrettet utvidelse av tjenestetilbudet i tråd med veikart og prioriteringer. Robustifisering og optimalisering av teknisk plattform.

Større pågående aktiviteter i 2022 er:

Aktiviteter som del av pandemihåndteringen:

- Videre bidrag til myndighetenes håndtering av pandemien. Løpende tilpasninger av løsninger for digital samhandling mellom innbygger, kommuner og helseforvaltningen; tilpasninger i koronapass; innbyggerrettet informasjon; timeadministrasjon for test og vaksine med mer. (gjennomføres på oppdrag fra Helsedirektoratet og fra FHI)

Aktiviteter knyttet til primærhelsetjenester og eksterne helseverktøy:

- DigiHelsestasjon og Digi ung med nye tjenester for ungdom i kontakt med skolehelsetjenesten og helsestasjon for unge (Kommuner, Helsedirektoratet)
- Digitale verktøy for bruk innen psykisk helse (oppdrag fra Helsedirektoratet)
- Pilotering av triageringsverktøy (oppdrag fra Helsedirektoratet)
- Tryggere helseapper (oppdrag fra Helsedirektoratet)
- Forbedringer i fastlegetjenestene på Helsenorge (henvendelse og mulig oppdrag fra EPJ-løftet)

Aktiviteter i samarbeid med helseregionene:

- Forbedringer og tilrettelegging relatert til innbyggerrettede skjema (tilrettelegging for eksterne skjemaløsninger og tilrettelegging for at helseaktører selv kan utforme og dele enkle skjema) (oppdrag fra Helse Vest)
- Forbedret timetjeneste for spesialisthelsetjenesten (Time 2.0) (samarbeid med Helse Sør-Øst)
- Digital dialog med behandlende enhet og tilrettelegging for flere tjenester for aldersgruppen 12-16 år (oppdrag fra Helse Nord)
- At Helseplattformen tar i bruk flere integrasjoner (ikke bestilt, men forventet som nytt oppdrag fra Helse Midt)

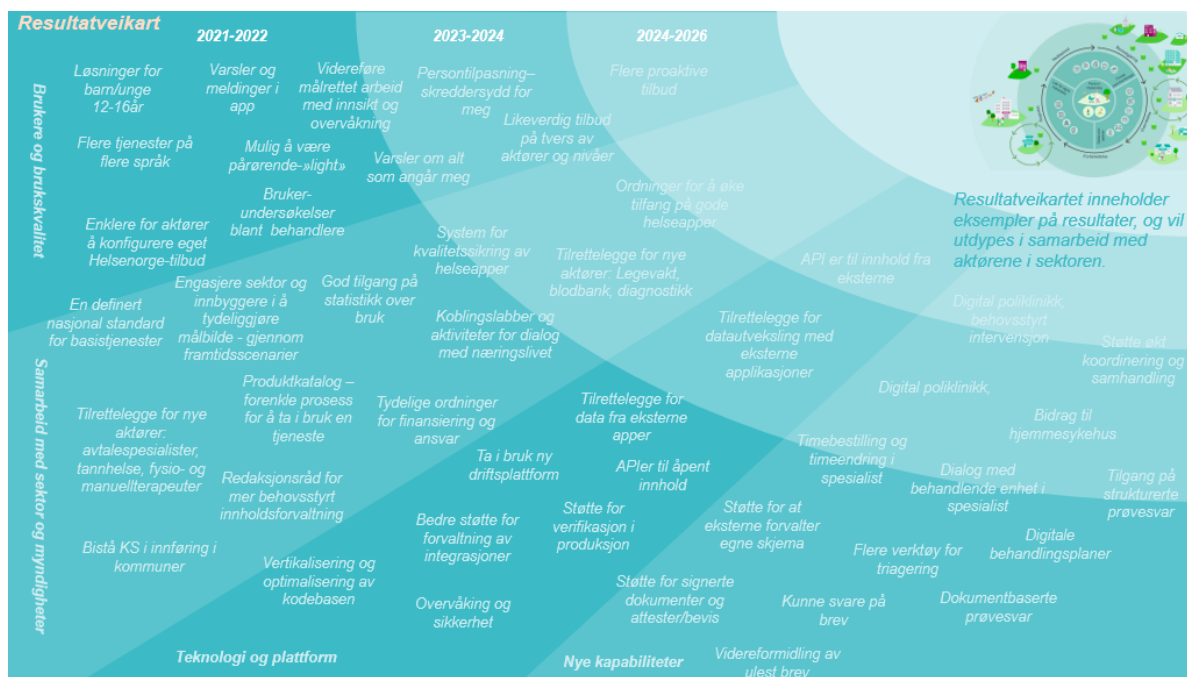
I tillegg vil det sannsynligvis komme aktiviteter for å møte krav som følger av ny forskrift, og tiltak knyttet til program for digital samhandling.

Aktivitetsveikart 2022-2023

Tabellen under viser aktivitetsveikart for Helsenorge for 2022 og 2023. Det er dynamisk og realisering vil avhenge av prioritering i sektoren.

Aktivitetsveikart Helsenorge 2022-2023	
Tilrettelegging – Plattform	Verktøy for overvåkning og feilsøking tilpasset økte volumer
	Eksternt tilgjengelige miljøer for utprøving av nye løsninger; sandkasse
	Effektiv utvikling gjennom inndeling i løsningsområder og mer automatisert testing
	Redusert teknisk gjeld, bruk av tidsriktige fellesløsninger
	Selvbetjening for helseaktører: Tilpasning av tjenestetilbud, utvikling av skjema
	Innhold tilgjengelig via APIer inkl. tilhørende sikkerhetsmodell
	Tilgang på statistikk over bruk av tjenestene
	Standardiserte, tidsriktige og publiserte grensesnitt for eksterne løsninger
	Verktøy for distribuert brukeradministrasjon for Helsenorge-roller i sektoren
Innbyggertjenester	Mer fleksible tjenester for registerinnsyn
	Ekstern bruk og mer sammensatte personverninnstillinger
	Korona-relaterte tjenester inkl. validerbar dokumentasjon
	Timeadministrasjon og dialog for alle offentlige aktører inkl. kommuner, avtalespesialister, tannhelse, fysio- og manuellterapeuter
	Robuste løsning for formidling av brev, servicemeldinger og verktøy
	Oppgaver med forberedelse, kartlegging, læring og mestring
	Administrasjon av pasientreiser
	Finne fram til helsetilbud og flere helseaktører
	Prøvesvar: Innsyn, hjemme-testing og samhandling
	Informasjon og tjenester for 12-16åringer inkl. ungdomsapp
	Språkvalg og flere personlige tilpasninger på nett og i app
	Triagering: Fastleger, selvhjelp og flere aktører
	Behandlingsplaner og egenbehandling
	Samspill om egenregistrerte data
Flere representasjons-former, nytt folkeregister	
Tilrettelegging /Prosesser	Prioritering og oppfølging basert på innsikt i behov, verdi og bruk
	Oppskalerte prosesser for godkjenning og innmelding av eksterne løsninger
	Informasjon og aktiviteter knyttet til videreutvikling/nye muligheter
	Informasjon til aktørene om verdi og muligheter; bredning av tjenester
	Rutiner for distribuert brukeradministrasjon inkl. internkontroll
	Kvalitetskriterier og rutiner for innhold fra eksterne parter (skjema, verktøy)

Ønskede resultater for aktørene i sektoren og innbyggere er beskrevet i resultatveikart. Realisering av veikartet avhenger av bestillinger fra sektoren Figur 3.

Figur 3 Resultatveikart beskriver prioriterte forbedringer relatert til brukskvalitet, samarbeid, teknologi og kapabiliteter